

**Národní institut dětí a mládeže MŠMT
zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
a školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
Sámkova 3, 101 00 Praha 10**

Olympiáda v českém jazyce, 38. ročník, 2011/2012 – krajské kolo

I. kategorie

Počet bodů:

Jméno: Škola:

1. Nahraďte podtržená slova jinými výrazy stejného nebo podobného významu. Neužívejte slova cizího původu.

- a) Já jsem se bláhově domníval, že mi chtějí pomoci.
- b) Otylost výrazně zkomplikuje život i mladému člověku.
- c) Zteplilá postava je odedávna jednou z hlavních podmínek přijetí do gardy.
- d) Jeho halekání se rozléhalo široko daleko.
- e) Musím připomenout, že všechny úkoly vypracovala ledabyle.
- f) *Teď se prosím soustředme na honosný šat postavy stojící v pozadí obrazu.*

2. V následujícím písňovém úryvku nebyla dodržena pravidelná větná stavba.

*Láska jako květina
žene do poupěte.
Ten, kdo lidi miluje,
tomu nejvíc kvete.*

- a) Podtrhněte řádky, na nichž toto porušení najdete.
- b) Upravte příslušnou část textu tak, abyste dosáhli pravidelnosti ve větné stavbě (nemusíte přitom zachovat původní rytmus veršů).

3. Do následujících vět doplňte dokonavá předponová slovesa, která budou odvozena od pouhých dvou sloves. Každé předponové sloveso užíjte jen jednou.

Asi tak do dvou dnů hrad určitě a obsadíme svou posádkou.

Podle žalobce pachatel oba bezdomovce napadl kovovou tyčí a obzvlášť surovým způsobem je k smrti.

Mám v úmyslu v Provensálsku nejméně půl roku.

Doufám, že dědictvím alespoň část strýcových akcií, abych měl z čeho zaplatit dluhy.

Než ty hřebíky, prohlédni všechna prkna, zda nepotřebují vyměnit.

Ty si myslíš, že mne takovouhle almužnou?

Dánsko bylo obsazeno Německem, aniž by viditelně své suverenity.

Teď ještě tu přední stěnu palubkami a pak si dáme svačtinu.

4. Spejbl řekl před obědem Hurvínkovi: „Oškrábej pro nás dva brambory.“ Hurvínek tedy pečlivě oškrábal dva brambory a pak nemohl pochopit, proč se pan Spejbl rozčiluje, že je to, šmankote, málo.

a) Z věty *Oškrábej pro nás dva brambory* vypište všechny skladební dvojice (větné členy v nich neurčujte) tak, aby skladební dvojice vyhovovaly:

i) Spejblovu záměru sdělení;

ii) Hurvínkovu pochopení sdělení.

b) Upravte větu (bez přidávání či změny použitých slov) tak, aby vyhovovala pouze:

i) Spejblovu záměru sdělení;

ii) Hurvínkovu pochopení sdělení.

5. Uveďte pět slov s kořenem *dv-* tak, aby každé z nich patřilo k jinému slovnímu druhu, a u každého slova jeho slovní druh určete. Neuvádějte složeniny.

6. Umístěte následující výrazy na časovou osu se zřetelem k momentu promluvy. Pokud jsou některé výrazy časově stejně vzdálené, napište je s lomítkem vedle sebe.

okamžitě, hned, bez meškání, neprodleně, co nejdříve, brzy

Národní institut dětí a mládeže MŠMT
**zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
a školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
Sámova 3, 101 00 Praha 10**

Olympiáda v českém jazyce, 38. ročník, 2011/2012 – krajské kolo

I. kategorie

Slohový úkol

V tomhle městě jsem (byl/byla) poprvé...

Vyberte si libovolné město, které jste navštívili, a zpracujte zadané téma libovolnou formou.
Doporučená délka 25–30 řádek.

Krajské kolo OČJ 2011/2012 – 38. ročník – I. kategorie – řešení:

1. Příklady řešení: a) *bláhově* – nerozumně, pošetile; b) *otylost* – (nadměrná) tloušťka; c) *ztepilá* – urostlá; d) *halekáni* – křik, povyk(ování), pokřikování; *ledabyle* – nedbale, nepořádně; f) *honosný* – okázalý.

Bodování: za 6 vhodných výrazů – **4 body**;

za 5 vhodné výrazy – 3 body;

za 4 vhodné výrazy – 2 body;

za 3 vhodné výrazy – 1 bod.

2. a) *Ten, kdo lidi miluje, / tomu nejvíc kvete.*

b) Příklady řešení: *Tomu, kdo lidi miluje, nejvíc kvete. / Nejvíc kvete tomu, kdo miluje lidi.*

Bodování: a) za vyznačení příslušné pasáže – 1 bod;

b) za náležitou úpravu textu – 1 bod.

Celkem tedy **2 body**.

3. *dobudeme/dobydeme – ubil – pobýt – nabudu/nabydu – přibiješ/nabiješ/vbiješ* (uznávejte i: *přibiju, přibijeme* atd.) – *odbudeš/odbydeš – pozbylo – pobijeme/obijeme* (uznávejte i: *pobij/objij, pobijte/objijte* apod.)

Bodování: za 8 vhodných slovesných tvarů – **4 body**;

za 7 tvarů – 3 body;

za 6 tvarů – 2 body;

za 5 tvarů – 1 bod.

4. ai) oškrábej – brambory, oškrábej – pro nás, pro nás – dva
a ii) oškrábej – brambory, oškrábej – pro nás, dva – brambory
bi) *Oškrábej brambory pro nás dva.*

b ii) *Pro nás oškrábej dva brambory. / Oškrábej dva brambory pro nás.*

Bodování: ai) za správné vymezení všech 3 skladebních dvojic – 1 bod;

a ii) za správné vymezení všech 3 skladebních dvojic – 1 bod.

bi) za správnou konstrukci věty – 1 bod,

b ii) za správnou konstrukci věty – 1 bod.

Celkem tedy maximálně **4 body**.

5. Příklad řešení: *dvojka* – podstatné jméno; *dvojítý* – přídavné jméno; *dva* – číslovka; *zdvojit* – sloveso; *dvojmo* – příslovce

Bodování: za 5 slovních druhů – **3 body**;

za 4 slovní druhy – 2 body;

za 3 slovní druhy – 1 bod.

6. Pořadí: <okamžik promluvy> – okamžitě/hned – bez meškání/neprodleně – co nejdříve – brzy

Bodování: za vhodné uspořádání všech výrazů – **3 body**.

Za každý nevhodně zařazený výraz odečtete 1 bod (záporné body se nedávají).

Celkem maximálně 20 bodů.

7. Slohový úkol: Hodnoťte dodržení tématu, plynulost a návaznost textu, vhodný výběr lexikálních prostředků i větnou stavbu. Přihlížejte i k tvaroslovné a pravopisné správnosti.

Bodování: 0–10 bodů. Využijte celého bodového rozpětí.